

En effektstudie av offentliga kostnader

MIA Vidare – Roslagen 2020-2022

Studien genomförd av Annette Dünkelberg

Av 304 deltagare i
MIA Vidare Roslagen har:

- 105 (35%) gått vidare till arbetslivsinriktad rehabilitering
- 28 fått arbete och 13 gått vidare till studier (13%)
- Kostnader är i stort sett oförändrade

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
MÅLUPPFYLLELSE.....	3
PROJEKTBAKGRUND.....	4
Samordningsförbunden som projektägare	4
Målgrupp och övergripande mål	5
Personal i projektet	6
Projektfinansiering	7
Force majeure	7
Liten ordlista för några projektspecifika uttryck.....	7
PROJEKTVERKSAMHET.....	8
Myndighetsgemensamt samverkansteam	9
Vinsten av samordnat stöd	9
Insatser i projektet.....	10
PROJEKTRESULTAT.....	12
Förändring av offentliga kostnader.....	14
Kostnader i förhållande till genomförda insatser	16
Deltagarnas stegförflyttning - mellan kostnadsställen	17
Deltagarnas stegförflyttning närmare arbete och egen.....	19
försörjning.....	19
SLUTORD	20
Exempel på samhällsvinster.....	21
Vilka delar i projektet är värda att satsa på i framtiden?	23
Implementering av arbetssätt	23
Till sist	24
Bilagor.....	25

SAMMANFATTNING

Denna effektstudie av projekt MIA Vidare Roslagen avser de 304 personer, som deltagit i och avslutat projektet under perioden 2020-06-01 och 2022-10-30. Under efterföljande period, 2022-11-01 till 2022-12-31, förlängdes projektet genom egenfinansiering av Samordningsförbundet Roslagen.

Målgrupp i projektet har varit personer mellan 16 och 64 år, boende i sex Roslagskommuner, med en komplex livssituation och behov av ett samordnat stöd inför ett långsiktigt mål att kunna bli självförsörjande. Alla personer som remitterades in till projektet bedömdes inte kunna ta del av eller tillgodogöra sig parternas ordinarie arbetslivsinriktade insatser och/eller stöd.

Projektets övergripande mål har varit att erbjuda ett samordnat stöd och rätt insatser för att 300 personer som står långt från arbetsmarknaden skulle kunna öka sina framtida möjligheter till arbete, studier eller egen försörjning.

Kostnadseffekter av projektets insatser

- Insatsen Arbetsträning på Arbetsintegrerande sociala företag, ASF, med 171 unika deltagare, resulterade i en marginell kostnadsminskning med 3 procent.
 - Insatsen Motiverande och arbetslivsinriktad kurs med 138 unika deltagare innebar också den en marginell kostnadsminskning, denna med 2,4 procent.
 - Insatsen Arbetsträning hos arbetsgivare på den öppna arbetsmarknaden med 72 unika deltagare, gav en marginell kostnadsökning med en procent.
 - Insatsen Supported Employment (SE), som en del av det individuella stödet med 60 deltagare, gav en kostnadsminskning med 5,6 procent.
- Flertalet deltagare kom att få flera parallella insatser, vilket gör att kostnadseffekterna slår olika.

Stegförflyttning från och till olika kostnadsställen

Från inträde till avslut i MIA Vidare har deltagarnas faktiska rörelse till och från olika kostnadsställen sett ut enligt nedan :

- 59 deltagare har bytt offentlig försörjning.
- 18 deltagare är kvar i förbundets verksamhet
- 216 är kvar på sitt ursprungliga kostnadsställe.

Offentliga kostnader

Trots att 52 deltagare kom in i projektet utan offentlig ersättning, var endast 37 kvar efter projektavslut, något som medfört att offentliga kostnader varit i stort sett oförändrade.

MÅLUPPFYLLELSE

Deltagare till arbete och studier

28 deltagare har efter projektavslut fått arbete på hel eller deltid.
13 deltagare har påbörjat studier på hel eller deltid
15 % i förhållande till uppsatt mål som var 25%.

Deltagare till ordinarie arbetslivsinriktad insats

35% i förhållande till uppsatt mål som var 30%.

Särskilt märkbart i projektet

Från vården, som remitterade in 44 deltagare, gick:

- 20 till rehab hos Arbetsförmedlingen (17) och kommunen (3)
- 10 till medicinsk rehab
- fyra till arbete

PROJEKTBAKGRUND

Sex samordningsförbund i Stockholms län drev mellan 1 april 2017 t.o.m. maj 2020, det länsövergripande projektet MIA (mobilisering inför arbete) delfinansierat av Europeiska Socialfonden. Samordningsförbundet Roslagen drev från starten ett av delprojekten med kommunerna Täby och Österåker, som under hösten 2019 utökades med kommunerna Danderyd, Norrtälje, Vallentuna och Vaxholm.

Från juni 2020 startade det länsövergripande tillämpningsprojektet MIA Vidare som nu drevs av åtta samordningsförbund i Stockholms län tillsammans med 21 kommuner, Arbetsförmedling, Försäkringskassa och region Stockholm.

Projektet MIA Vidare skulle, med personcentrerade metoder, erbjuda 1900 kvinnor och män mellan 16-64 år som varit borta länge från arbetsmarknaden ett samordnat stöd för att nå eller närma sig arbete eller studier eller, att få bättre förutsättningar till fortsatt arbetslivsinriktad rehabilitering hos Arbetsförmedlingen eller i kommunen.

Delprojektet MIA Vidare Roslagen omfattade kommunerna Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker. En jämförelse mellan projekten MIA och MIA Vidare redovisas i separat rapport.

Samordningsförbunden som projektägare

Huvudprojektägare för det regionala projektet är Samordningsförbundet Östra Södertörn och ägare av delprojektet Roslagen är Samordningsförbundet Roslagen.

Enligt förbundsordningen är Samordningsförbundets ändamål att:

- Svara för en finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Stockholm och berörda kommuner.
- Samordningsförbundet är ett komplement till ordinarie verksamhet och ska bidra till att skapa en struktur så att samverkan mellan myndigheter fungerar över tid. Verksamheten ska främja metodutveckling och långsiktigt förstärka de ordinarie samverkans-strukturerna.
- Syftet med Samordningsförbund är att uppnå en effektivare användning av gemensamma resurser och underlätta samverkan mellan myndigheterna.
- Insatserna inom den finansiella samordningen ska avse individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och ska syfta till att uppnå eller förbättra en ökad förmåga av egen försörjning och utökade möjligheter till ett självständigt liv.

Målgrupp och övergripande mål

Målgruppen för MIA Vidares arbete och insatser i regionen bedömdes ofta ha komplex problematik på grund av psykisk ohälsa eller funktionsvariation. Många bedömdes även att ha begränsad eller ingen erfarenhet alls av förvärvsarbete, eller med lång frånvaro från arbetsmarknaden. Dessutom bedömdes många deltagare som remitterades från vården, sakna en stadigvarande försörjning vilket skulle innebära ytterligare utmaningar för denna grupp.

MIA Vidare regionalt skulle, med personcentrerade metoder, ge 1900 kvinnor och män mellan 16-64 år, som varit borta länge från arbetsmarknaden, ett samordnat stöd för att närma sig arbete, studier eller deltagande i arbetsmarknadspolitiska program för att närma sig arbetsmarknaden.

I Roslagen var målet att 300 personer i projektet skulle erbjudas samordnat stöd och insatser, som utifrån deltagarens behov skulle bidra till att på sikt öka möjligheterna till arbete och egen försörjning.

”Det har visat sig att deltagarna i projektet ofta har en kombination av medicinska, sociala och arbetsmarknadsrelaterade rehabiliteringsbehov. Gemensamt för många är en relativt låg utbildningsbakgrund och ett långvarigt behov av offentlig försörjning. Av de deltagare som aktualiserades i projektet under 2021 har 35% haft offentlig försörjning i mer än fem år och en tredjedel har grundskolan som högsta utbildning.”¹

Arbetsför befolkning 16-64 år i Roslagen (160 208 personer)						
Område	Danderyd	Norrtälje	Täby	Vallentuna	Vaxholm	Österåker
2020	19 096	36 096	43 581	21 054	6 885	28 291
2021	19 227	36 536	44 544	21 212	6 948	29 346
2022	19 329	36 813	45 586	21 646	6 858	29 976

2

¹ Enkät sammanställning Avslutade deltagare i Projektet MIA vidare

² Källa: www.kolada.se / SCB

Personal i projektet

Projektledningen har bestått av

- en projektledare, heltid
- en administratör, 30%

Samverkansteamet har bestått av

- en handläggare från Försäkringskassan, 95%,
- en handläggare från Arbetsförmedlingen, 100%

Från varje kommun:

- en handläggare från Ekonomiskt bistånd och en handläggare från Funktionsnedsättning (SOL/LSS) med 12,5% vardera.

Undantaget var Vaxholms kommun som tillhandahöll en handläggare på 12,5 % från Ekonomiskt bistånd.

Kursledare har varit

- en resurs, 100%

Individuellt stöd har funnits i form av

- 2,5 - 4 arbetscoacher i metoden SE . Omfattningen av insatsen varierade något under tid.
- Ungdomsvägledare, 100% (ht 2020 till vt 2021), fördelat på sex kommuner och sju projektmedarbetare. Dessa lånades ut till projektet av det kommunala aktivitetsansvaret i respektive medlemskommun i olika omfattning, sammanlagt med 100%. Ungdomsvägledarna avslutade sin medverkan under våren 2021 då det, av olika skäl, remitterades in ytterst få ungdomar till projektet.

Projektfinansiering

Under projekttiden juni 2020 - dec 2022 har Samordningsförbundet Roslagen, tillsammans med medel från Europeiska Socialfonden, finansierat följande personal och lokal kostnad för:

Projektleddning inkl. regionala kostnader	3,0 Mkr
Samverkansteam	3,8 Mkr
Arbetscoacher	4,5 Mkr
Kursledare	1,7Mkr
<u>Arbetsträningsplatser</u>	<u>5,1Mkr</u>

Totalt 18,1Mkr

Varav Socialfonden finansierade ca 7,16 Mkr och Samordningsförbundet resterande.

Force majeure

I mitten av mars 2020 proklamerade Världshälsoorganisationen WHO att viruset Covid-19 var att betrakta som en pandemi och Hälsovårdsmyndigheten i Sverige kunde konstatera att även Sverige var hårt drabbat av densamma.

Detta faktum kom också delvis att inverka på projektets möjlighet att rekrytera och behålla deltagare. Under pandemin fick även gruppaktiviteter och studiebesök på ASF delvis ställas in, liksom möten med samverkansteam.

I stället för fysiska möten testades digitala sådana, där tekniken tyvärr inte var riktigt anpassad till deltagarnas användarmöjligheter. Medlemsparterna införde också restriktioner kring fysiska möten vilket resulterade i att det stundtals uppstod en viss oro bland deltagarna som ibland fick vänta på insatserna.

Trots den bitvis komplexa kombinationen av; arbetsträningsplatser hos olika ASF, arbetsgivare på den öppna arbetsmarknaden och viruset Covid 19, så ökade träningsplatserna hos ASF. En av få aktiviteter som kunde fortsätta under hela projektperioden. Ökningen av träningsplatserna ledde till en viss övertrassering av budgeten, vilket löstes genom att Samordningsförbundet gick in med extra medel.

Liten ordlista för några projektspecifika uttryck

Myndighetsgemensamma samverkansteam

består av representanter från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och kommunerna. Teamet träffas lokalt i deltagarens boendekommun. Vid behov bjöds även vården in till vissa möten.

Supported Employment (SE) är en metod för arbetslivsinriktad rehabilitering. Målgruppen är personer med funktionsnedsättning som står långt ifrån arbetsmarknaden. Målet är att de ska stöttas i att finna, få och behålla ett arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Arbetsintegrerande sociala företag (ASF)

- driver näringsverksamhet med övergripande mål att integrera människor som har stora svårigheter att få och/eller behålla ett arbete
- skapar delaktighet för medarbetarna genom ägande, avtal eller på annat väl dokumenterat sätt
- återinvesterar sina vinster i egna eller liknade verksamheter
- är organisatoriskt fristående från offentlig verksamhet (genom en egen juridisk person)

PROJEKTVERKSAMHET

Inremittering

I MIA Vidare Roslagen har 304 unika personer deltagit varav 182 kvinnor och 122 män. I vissa undantagsfall förekommer det redovisade antalet deltagare till 312 pga. att några deltagare har varit inne i projektet fler än en gång.³ Fig. 1 nedan visas deltagarnas bakgrundsvariabler avseende remitterande partner.

Projektet har arbetat med deltagare remitterade från följande områden:

Två tredjedelar så många kvinnor som män remitterades från Försäkringskassan till projektet (101 kvinnor, och 43 män). Medan det i anvisningar från kommunerna rådde näst intill jämvikt mellan könen (45 kvinnor och 50 män).

Försäkringskassan remittera in nästan hälften av de 144 deltagarna, 144 personer, följt av kommunerna med 95, Regionen/vården 44, egen remittering 18 och till sist Arbetsför-medlingen med 3 personer. De deltagare som kommer från Försäkringskassan är också de som står allra längst från arbetsmarknaden. Där har 49 personer haft offentlig försörjning i 0-3 år, 65 personer i mellan 4-7 år och 30 personer från 8 till > 10 år.⁴⁵

Fig. 1 Antal inremitterade deltagare

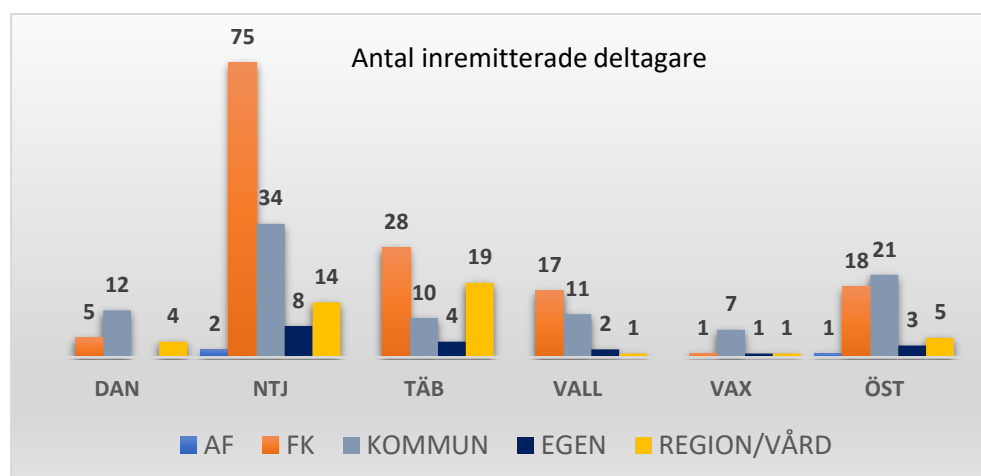
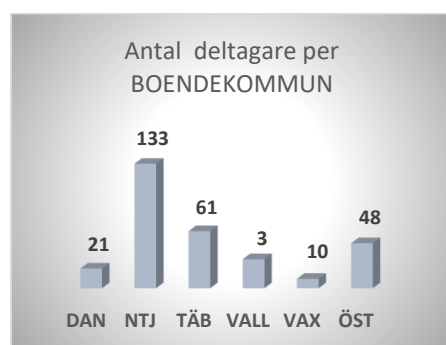

Fig. 2 Antal inremitterade deltagare per kommun

³ I den regionala rapporten för MIA Vidare redovisas 299 deltagare då 5 deltagare startade i ett annat projekt för att sedan fortsätta i MIA Vidare Roslagen.

⁴ Fördelning på kön, se Statistikrapport Projekt MIA Vidare Roslagen.

⁵ Se även bilagor: på sid xx i denna rapport

Myndighetsgemensamt samverkansteam

Samordningsförbundet Roslagen startade redan 2016 ett myndighetsgemensamt team (MGT), då benämnt rådgivande teamet, som pilotprojekt till MIA i kommunerna Täby och Österåker. Teamet erbjöd rådgivning och vägledning till personer som behövde kontakt med fler aktörer.⁶

Samverkansteam även kallat Myndighetsgemensamt team, har bestått av representanter från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och kommunerna. För att komma fram till bästa möjliga insatser för deltagaren under projektperioden har varje inremitterad person fått rådgöra med teamet inför ett möjligt deltagande i projektet. I vissa fall fann teamet det lämpligt att istället rekommendera parternas ordinarie insatser och den inremitterade personen blev därför aldrig aktuell i projektet. Tillsammans med deltagare och ordinarie handläggare genomförde teamet en kartläggning som mynnade ut i en myndighetsgemensam planering för varje enskild person.

Vinsten av samordnat stöd

Redan 2012 testade försäkringskassan att arbeta i team inom Socialfondsprojektet UMIA. Som en uppföljning av detta startade Samordningsförbundet Roslagen ett myndighetsgemensamt team som pilot till MIA-projektet. Detta team erbjöd endast rådgivning och vägledning till personer med behov av kontakt med flera samhällsaktörer. Från starten av MIA-projektet våren 2017 kunde flera insatser erbjudas. Gemensam kartläggning finns mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan men i mer komplexa ärenden behövs samverkan över myndighetsgränser. Det myndighetsgemensamma teamet ska utgöra ett komplement när ordinarie verksamheter inte varit tillräckliga.

Det samordnade stödet möjliggjordes till stor del genom det goda arbete som genomförts i de myndighetsgemensamma teamen. Den reella kostnadseffekten av det samordnade stödet räknat i minskade/ökade offentliga kostnader låter sig inte beräknas i pengar, då stora delar av vinsten består i erfarenhetsutbyte mellan tjänstemän, olika myndigheter och organisationer. Erfarenhetsutbyten som bland annat resulterat i kunskaper om hur man kan minska dubbelarbete och skapa ett effektivare samarbete myndigheterna emellan.⁷

”Lång erfarenhet av MGT har gett oss extremt mycket kunskap och erfarenhet om samordnad rehabilitering. Vi är experter på att knyta ihop en helhet och se lösningar!” Citat medarbetare

⁶ Se Sammanställning Myndighetsgemensamma samverkansteamet

⁷ Se Sammanställning Myndighetsgemensamma samverkansteamet

Insatser i projektet

I projektet har en rad olika insatser erbjudits deltagarna, allt efter teamets gemensamma genomgångar av deltagarens möjlighet, intresse och fallenhet. Deltagarna kunde ta del av upp till sju insatser, antingen parallellt eller efter varandra.⁸

Individuellt stöd utifrån deltagarens behov. Insatsen Individuellt stöd har haft 231 deltagare (76% av deltagarna). Inom ramen för detta fick deltagaren en coach och merparten dessutom metoden SE. 15 av dessa fick en särskild ungdomscoach, vars uppgift var att ge deltagaren individanpassat stöd i syfte att närma sig arbetsmarknaden. Deltagaren erbjöds också att göra en kartläggning av sina behov, intressen och mål. Syftet med det individuella stödet var att deltagaren efter projektet skulle kunna finna, få och behålla ett arbete.

Motiverande och arbetslivsinriktad kurs, har haft 138 deltagare (47% av deltagarna). Kurserna anpassades utifrån gruppdeltagarnas behov och innehöll olika teman, gruppövningar, samt minst två individuella samtal med kursledaren, vilket innebar att kursen kunde anpassas efter deltagarnas behov. Syftet har varit att få kursdeltagarna motiverade inför nästa steg i sin arbetslivsinriktade rehabilitering.

För-rehabiliterande Arbetsträning hos ASF har haft 171 deltagare (60 % av deltagarna). Arbetsträningen skedde utifrån deltagarens förutsättningar och önskemål på ett önskat Arbetsintegrerade Socialt företag (ASF). Deltagaren har parallellt med sin arbetsträning även haft ett individuellt stöd. Stödet formades utifrån deltagarens behov och kunde ges såväl på, som utanför arbetsplatsen.

Arbetsträning har genomförts hos följande Arbetsintegrerade Sociala företag (ASF):

• Re:Innovation (Täby)	• Berga Beds (Österåker)
• Selmas hundcenter(Österåker)	• Resursen i Roslagen (Norrtälje)
• Café Rekommendera (Norrtälje)	• Roslagskrafterna (Norrtälje)
• Väddö Hälsoträdgård (Norrtälje)	• Returskänken (Norrtälje)
• Spira (Danderyd).	

Arbetsplatsträning som genomförts genom MIA Vidare har skett på i genomsnitt 27 träningspass per månad, med under hela perioden mellan 15-52 pass. Medelvärdet på tiden i arbetsträning hos ASF har varit 9,1 månader. Snitt tiden för kvinnor och män har i stort sett varit densamma. Antalet timmar i arbetsträning har varierat från en upp till 526 timmar.

Samtliga deltagare fick möjlighet att prova på arbetsträningen i MIA Vidare. Och trots att AF och kommuner vid deltagares inträde i projektet bedömt att de inte kunde ta del i ordinarie arbetslivsinriktade verksamheter, så blev utfallet mycket bra och praktiken på ASF var så eftertraktad att träningsplatserna fick utökas.

"Fått fast anställning där jag arbetstränat. Känns helt otroligt. Jag är så positiv nu inför framtiden." Citat deltagare

⁸ Fördelningen av insatser på olika ålder/antal deltagare kan ses i Bilaga Fördelning av insatser/ålder

Arbetsträning hos arbetsgivare på den öppna arbetsmarknaden

Förutom på ASF, så har projektet även kunna erbjuda träningsplatser hos andra arbetsgivare på den öppna arbetsmarknaden.

Deltagaren har även här, parallellt med övriga insatser i projektet, haft ett individuellt stöd under sin arbetsträning. Ett stöd som formades utifrån deltagarens behov och kunde ges såväl på, som utanför arbetsplatsen. Medelvärdet på tid i arbetsträning hos externa arbetsgivare har inte heller här skiljt sig särskilt mellan könen, utan har i snitt varit 12 månader för kvinnor och 11,5 månader för män.

"Har märkt att deltagare som först varit ute på ett ASF innan sin arbetsträning hos externa arbetsgivare, oftast är bättre rustade för nästa steg och utvecklingen då kan gå snabbare. Steget är oftast väldigt stort om man varit borta från arbetslivet länge, och behöver då ta små steg framåt för att rehabiliteringen ska bli hållbar och långsiktig."

Citat medarbetare

PROJEKTRESULTAT

Projektets inriktning har varit att komplettera och inte ersätta ordinarie arbetsförberedande verksamhet inom Arbetsförmedlingen eller kommunerna. Fokus i arbetet har därför legat på att rusta deltagarna för att kunna delta i ordinarie verksamheter.

På projektnivå var målet att:

- 300 personer skulle delta i MIA Vidare.

På individnivå var målen att:

- Minst 25 % av deltagarna skulle börja arbeta eller studera efter projektavslut
- Minst 30 % av deltagarna skulle påbörja ordinarie arbetsförberedande insatser efter projektavslut.

Resultatet i Roslagen blev att:

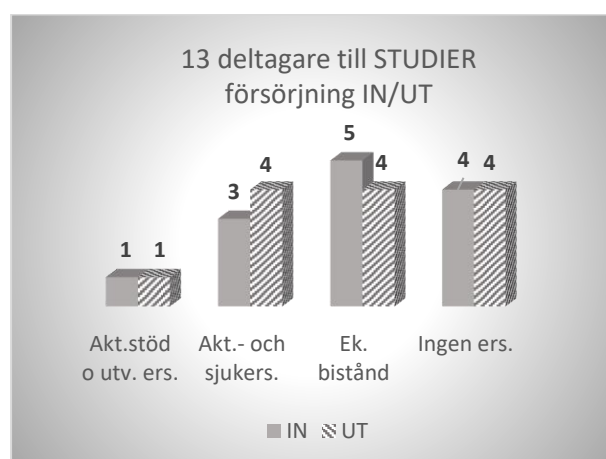
- 304 unika personer deltog i projektet varav 182 kvinnor och 122 män.
- 13 % av deltagarna eller 28 personer, varav 13 kvinnor och 15 män, har gått till arbete eller studier
- 35 % av deltagarna eller 105 personer, varav 58 kvinnor och 47 män, har gått vidare till ordinarie arbetsförberedande insats på Arbetsförmedlingen eller inom kommunen.

Det faktum att drygt hälften av det uppsatta målet (13% av målet 25%) för deltagarnas stegförflyttning mot arbete eller studier har uppnåtts, får ses mot bakgrund av att projektets målgrupp har stått mycket långt från arbetsmarknaden med 63% av deltagarna inremitterade från Försäkringskassan (48) och 15 % från vården.⁹

Merparten av dessa individer har också varit borta från, eller aldrig inne på, arbetsmarknaden under perioder mellan 1 och mer än 10 år, vilket gör att längden på förberedelserna för ett återinträde kan skattas med en tidsperiod som i stora drag överensstämmer med längden på tiden utanför arbetsmarknaden.

De offentliga kostnaderna för de 13 deltagare som gått vidare till studie har sjunkit obetydligt, från 98 Tkr till 86 Tkr.

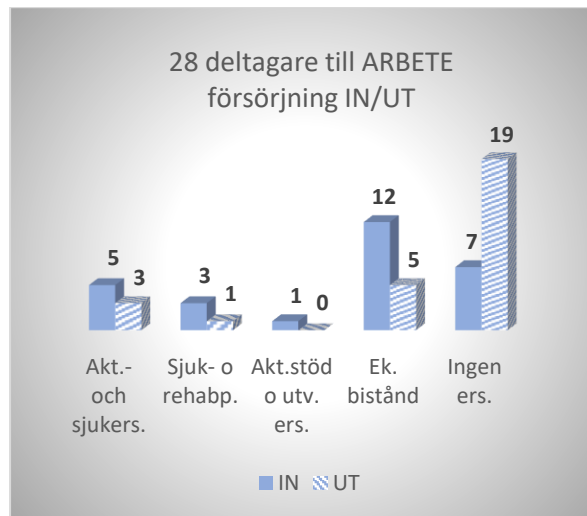
Fig. 3 Deltagare som fortsatt till studier

⁹ Se Del 7 Statistikrapport Projekt MIA Vidare

Medan offentliga kostnader för de 28 som fått arbete har sjunkit i något högre grad. Från 199 Tkr till 131 Tkr. Men då endast 30 av 41 personer haft någon form av offentlig försörjning, är de offentliga kostnaderna överlag förhållandevis små.

Fig. 4 Deltagare som fått arbete

Hösten 2022 skickades en enkät ut till ca 200 deltagare som avslutat projektet under perioden juni 2020-juni 2022. Syftet var att få veta vad som hänt dem efter projektavslut.¹⁰ Av de 42 som svarat på enkäten framgick bl. a att:

- 26 personer (63%) upplevde att de hade en plan efter projektet.
- av de 27 personer som ansåg att projektet varit rätt insats, arbetar eller studerar idag 64 % av dessa på deltid.

¹⁰ Enkätssammanställning Avslutade deltagare i projektet MIA Vidare.

Förändring av offentliga kostnader

De summor och kostnader som redovisas i denna rapport är beräknade på de 304 deltagare som avslutats i projektet och den kostnad för offentlig försörjning som redovisats för varje individ vid dennes inträde respektive avslut i projektet.

Faktorer som påverkar beräkningen

Noterbart är att följande redovisning i Tkr räknat, inte tar hänsyn till att totalt 52 deltagare (17%), varav 25 kvinnor och 27 män, kom in i projektet utan någon offentlig kostnad. Eller de 19 deltagare (som kom från olika kostnadsställten) som inte avslutats per 2023 12 05 och därför inte finns noterade med offentlig kostnad vid detta tillfälle.

” Det är ... svårt att veta hur dessa personers ekonomi i verkligheten förändrats... Det skulle kunna vara så att de förlorat sin ersättning utan att ha hittat annan försörjning och det kan inte räknas som en positiv utveckling.”¹¹

Däremot har en förflyttning skett för några av de 52 deltagare som kom in utan noterad offentlig kostnad, då fyra avslutade med Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning, fem med Aktivitets- och sjukersättning, fem med ekonomiskt bistånd och 34 utan någon ersättning eller offentlig kostnad noterad. Vad som hänt med dessa 34 finns tyvärr ingen uppgift om då informationen i vissa fall varit sekretessbelagd eller inte varit möjlig att få fram.

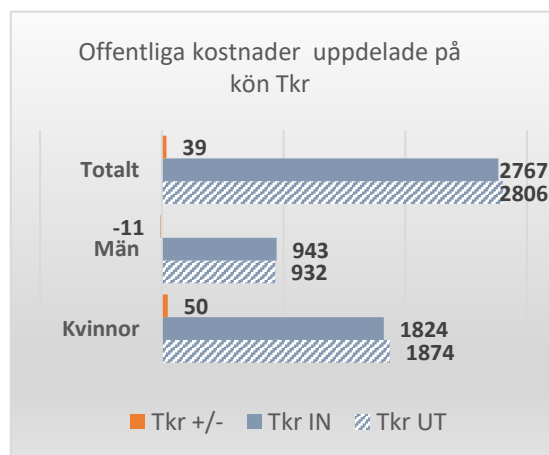
De beräkningar som redovisas är gjorda med dessa förutsättningar och är inte att betrakta som faktiska summor, utan som en indikation på kostnadsbilden.

Då offentliga kostnader vid deltagares avslut i projektet är redovisade exakt vid avslutsdagen, kan också förändringar ha inträffat vad gäller kostnader efter denna dag, något som dessvärre inte är möjligt att redogöra för i denna rapport.

Det kostnader som redovisas här nedan är för de resterande 252 deltagarna (83%) som för perioden redovisade offentliga kostnaderna före och efter deltagarnas period i projektet i förhållande till:

- kön
- antal år i offentlig försörjning
- deltagande i insatser och aktiviteter

Fig. 5 Offentliga kostnader uppdelade på kön

Kostnader uppdelade på kön

Offentliga kostnader för deltagarnas försörjning har efter projektet ökat marginellt med 1%, från 2,76 Mkr vid inträde till 2,8 Mkr vid avslut. Fördelning mellan könen har legat på en ökning med 2% för 182 kvinnor, medan kostnaden för 122 män har minskat marginellt med 1%. Inga märkbara förändringar att ta hänsyn till, möjligen att reflektera över vad detta kan bero på.

¹¹ Ur Mätmetoder och statistik MIA Vidare

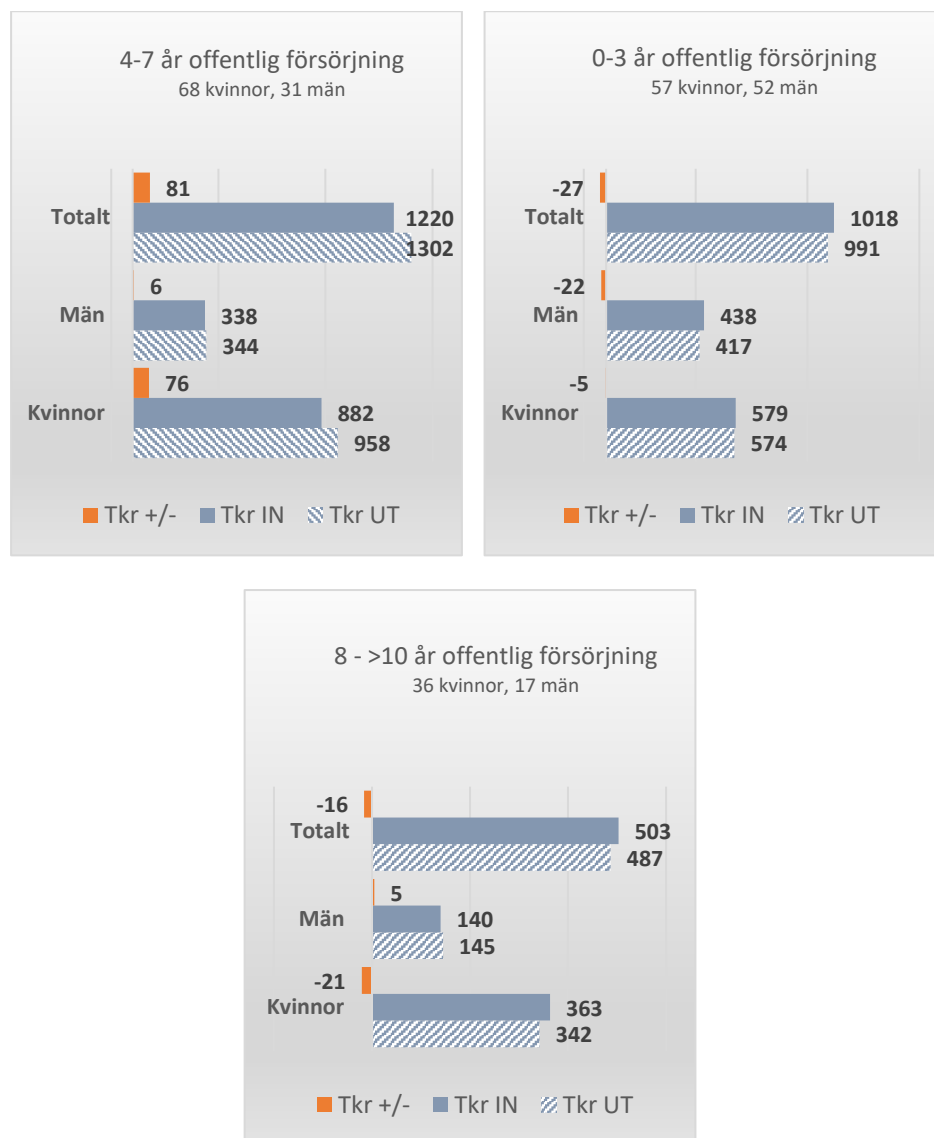
Kostnader för deltagare efter antal år med offentlig försörjning

När vi studerar hur många år som deltagarna har haft offentlig försörjning kan vi se att de totala offentliga kostnaderna före och efter deltagarnas inträde i projektet i stort sett har varit oförändrade, med endast en minimal kostnadsökning på 1%.

För de 21 kvinnor och 22 män där antal år med offentlig försörjning inte är noterat, finns endast en försumlig kostnad noterad för ett fåtal män varför denna inte redovisas här. I den grupp som har haft offentlig försörjning mellan 0-3 år är fördelningen mellan könen lika. I bägge grupper som haft offentlig försörjning mellan 4-7 år och 8 till > 10 år är mer än 50% kvinnor. I gruppen 4-7 år ser vi en mindre ökning av off kostnader med ca 7%, till övervägande delen hos kvinnorna. Medan kostnaden för gruppen 8->10 år minskar med en mindre del, ca 4%, till övervägande del för kvinnorna.

Viktigt att notera igen är, att de offentliga kostnader som registrerats vid deltagarnas sista dag i projektet inte nödvändigtvis avspeglar de faktiska kostnader som kan uppstå en tid efteråt, något som projektet tyvärr inte har möjlighet att följa upp.

Fig. 6 Kostnader antal år offentlig försörjning Tkr

Kostnader i förhållande till genomförda insatser

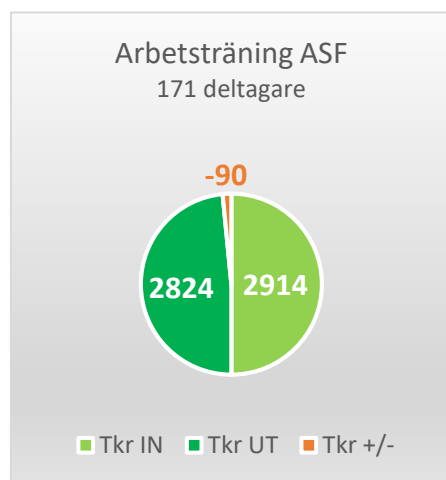
Efter genomförda insatser har kostnaderna för deltagarnas offentliga försörjning ökat ytterst marginellt med i genomsnitt 1 %, från 2,76 Mkr vid inträde, till 2,8 Mkr vid utträde.

Arbetsträning hos externa arbetsgivare

Kostnaden för extern arbetsträning är den enda insats som har visat på en i stort sett obefintlig kostnadsökning .

Andelen kvinnor (37) och män (35) som gjorde extern arbetsträning var förhållandevis liten (ca 42%) i jämförelse med de som gjorde sin arbetsträning på ASF.

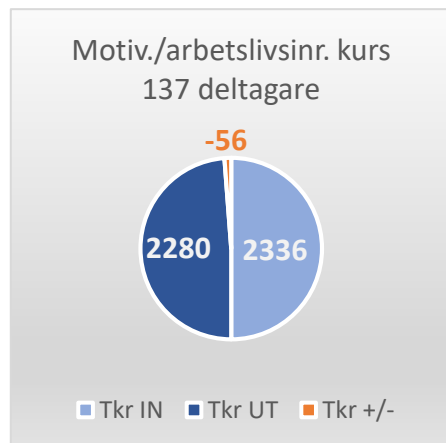
Fig. 7 Offentliga kostnader före och efter Arbetsträning ASF

Arbetsträning hos ASF

Trots det faktum att nivån på sammanlagda offentliga kostnader för bägge könen före och efter arbetsträning hos ASF var i stort sett lika, så var fördelningen mellan könen - 109 kvinnor och 62 män - helt olika. Sänkningen av kostnaderna var ytterst marginell, ner till 96% eller 90 Tkr..

Fig. 8 Offentliga kostnader före och efter Motiverande, arbetslivsinriktad kurs

Motiverande arbetslivsinriktad kurs

Även offentliga kostnader före och efter Arbetslivsinriktad kurs med 96 kvinnor och 41 män resulterade i en ytterst marginell kostnadsminskning ner till 98% eller 56 Tkr

Offentliga kostnader före och efter SE

När det gäller det individuella stödet gav skillnaden av offentliga kostnader för 149 kvinnor och 90 män vid start och avslut i SE en knappt märkbar minskning. Noterbart är att kvinnorna ligger på en genomsnittskostnad in på 10 400 Kr medan männen ligger på 8 500 Kr.

Deltagarnas genomgång av de olika

insatserna har alltså inte satt några märkbara spår i de offentliga kostnaderna.

Deltagarnas stegförflyttning - mellan kostnadsställen

I MIA Vidare mäts stegförflyttning inom kvalitativa termer på två sätt: stegförflyttning med avseende på försörjning och sammanlagd stegförflyttning. ”Stegförflyttning med avseende på försörjning tar endast hänsyn till förändring i deltagarens försörjning vid avslut i MIA jämfört med den försörjning de hade när de skrevs in i projektet. Stegförflyttning med avseende på försörjning kan liknas vid en trappa där förflyttning uppåt räknas som att en deltagare gjort en stegförflyttning.

Rent statistiskt förklarar så har variabeln ”Stegförflyttning med avseende på försörjning” ett värde för alla deltagare som förflyttat sig uppåt på trappan, ett värde för de som förflyttat sig nedåt och ett tredje värde för alla som inte gjort någon stegförflyttning alls¹². Från inträde till avslut i MIA Vidare har deltagarnas faktiska rörelse till och från olika kostnadsställen inneburit en stegförflyttning - med avseende på försörjning - med 59 deltagare. 18 deltagare är kvar i förbundets verksamhet, medan 216 är kvar på sitt ursprungliga kostnadsställe.

På följande sida visas i Fig. 8 med vilken ersättning deltagarna, från fem olika utgångspunkter, remitterades in och den ersättning med vilken de avslutades, alternativt blev kvar med. Ett visst statistikfrånfall finns.

Försörjning kopplat till myndighet/kommun.

- Aktivitetsstöd beslutas av Arbetsförmedlingen när medborgaren har insats/stöd från myndigheten
- Aktivets-/sjukersättning samt Sjuk- eller rehabiliteringspenning beslutas av Försäkringskassan
- Ekonomiskt bistånd beslutas av respektive kommun som medborgaren bor i.

Deltagare remitterade från Vården och dess förflyttning

Föregående avsnitt behandlade inremittering utifrån kostnadsställe medan inremitteringar som inte representeras med en ersättning/kostnadsställe är vården. Den kostnad som finns i vården är alltså inte inräknad i detta fall.

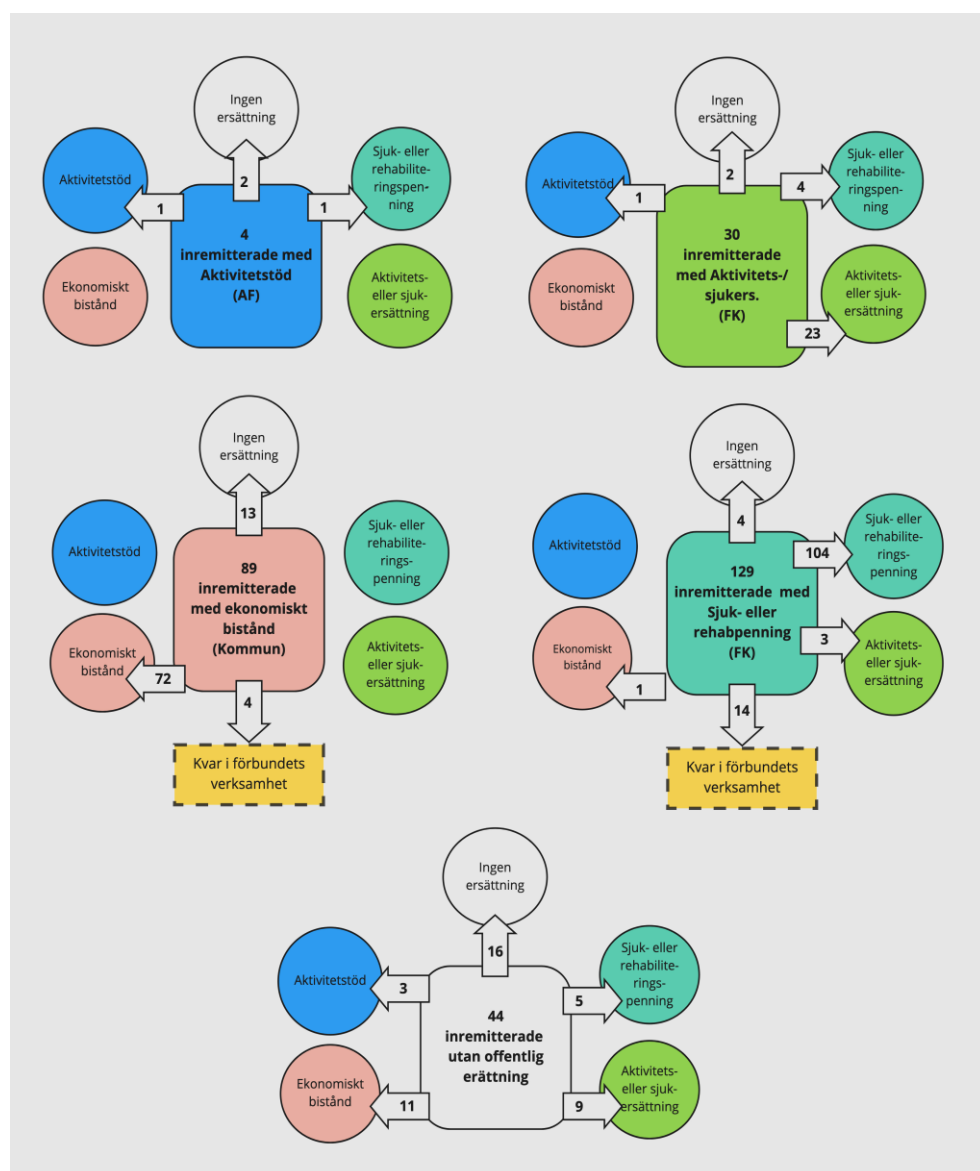
Vården remitterade in 44 deltagare av 304 (15%) varav

- fyra fick arbete
- 20 gick till rehab i kommunen/AF
- 10 till medicinsk rehab
- 10 avbröt pga. sjukdom (3) eller annat skäl.

Vården ingick delvis i samarbetet med det myndighetsgemensamma teamet. När fokus för målet i projekten ändrades -från arbete i MIA till rätt stöd i MIA VIDARE - så kan det vara den förändringen som avspeglas i avslutsorsakerna i MIA VIDARE, där så många som 35% efter projektavslut, fick rätt stöd och gick vidare till rehab i kommunen eller AF.

¹² Se Mätmetoder och statistik MIA Vidare

Fig. 8 Deltagarnas förflyttning mellan kostnadsställen

Deltagarnas stegförflyttning närmare arbete och egen försörjning

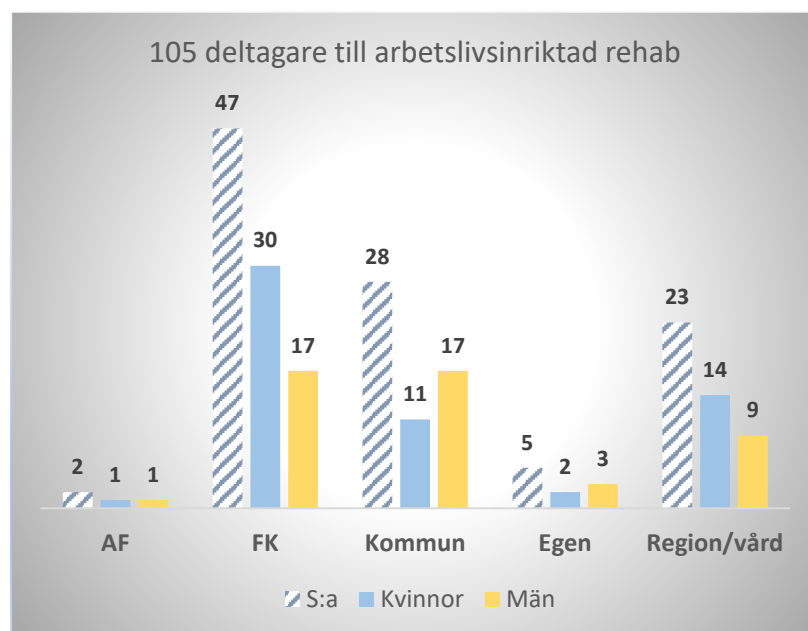
Vid projektstart var alla deltagare bedömda att inte kunna ta del av någon av de offentliga parternas insatser/stöd med syfte att närma sig arbete och egen försörjning.

Efter projektet hade strax under hälften av deltagarna antingen tagit steget ut till arbete alternativt studier (13%) eller rustats för att kunna ta del av ordinarie parter insatser/stöd (35%) i syfte att närma sig arbete och/eller studier i nästa skede.

I beaktande att målgruppen varit frånvarande från arbetsmarknaden under en längre tid liksom insikten att det efter lång frånvaro på arbetsmarknaden kan ta mer än 9-12 månader att etablera sig på arbetsmarknaden på nytt, så bedöms resultatet att så många deltagare ändå tagit steget närmre arbetslivet som ett lyckat resultat.

Delprojektets mål har inte heller varit att ta över ordinarie parter uppdrag, som exempelvis Arbetsförmedlingens uppdrag att matcha arbetssökande och arbetsgivare. Inte heller det gemensamma uppdrag som Arbetsförmedling och Försäkringskassa har gällande förstärkt samarbete kring sjukskrivna personer, eller de insatser som vissa kommuner kan bistå med avseende matchning mellan invånare med ekonomiskt bistånd och arbetsgivare.

Fig. 10 Deltagarnas förflyttning till arbetslivsinriktad rehab

Av projektets totalt 304 deltagare har 105 (35 %) förflyttats till arbetslivsinriktad rehab. Med tanke på att nästan hälften av dessa remitterats in från Försäkringskassan och nästan en fjärdedel från vården, så står det klart att dessa personer innan projektstart stod mycket långt från arbetsmarknaden. Och därför, genom projektet, fick möjlighet att slussas till insatser som förhoppningsvis ger rätt stöd.

SLUTORD

Det faktum att drygt hälften av det uppsatta målet (13% av målet 25%) för deltagarnas stegförflyttning mot arbete eller studier har uppnåtts, får ses mot bakgrund av att projektets målgrupp har stått mycket långt från arbetsmarknaden med 63% av deltagarna inremitterade från Försäkringskassan och 15 % från vården.¹³

Merparten av dessa individer har också varit borta från, eller aldrig inne på, arbetsmarknaden under perioder mellan 1 och mer än 10 år, vilket gör att längden på förberedelserna för ett återinträde kan skattas med en tidsperiod som i stora drag kan säjas överensstämma med längden på tiden utanför arbetsmarknaden.

När det börjar bli dags att reflektera över vad deltagarna och det offentliga egentligen har vunnit på att MIA Vidare genomfördes, kan det vara på sin plats att ha lite siffror till hands som underlag för att kunna fortsätta diskussionerna.

Det finns dock flera olika sätt att betrakta vinster och förluster liksom kostnader och intäkter för samhälle och individer. Det som kan vara värt att reflektera över är hur stor omfattningen av ökade/minskade offentliga kostnader hade varit på sikt om projektet inte hade kommit igång?

Socioekonomiska analyser har ibland använts som en metod för att redovisa samhällets kostnader för personer i utanförskap, jämfört med om de är aktiva i någon form av verksamhet. Här kan det vara lämpligt att ta Arbetsintegrerande sociala företag ASF som exempel, då många ASF har använts som arbetspraktikplatser i projektet.

”Det Socioekonomiska bokslutet är en konkret metod för att bryta kortsiktighetens tyranni och stuprörstänkandet genom att man i kalkylerna utgår dels från ett helhetsperspektiv och dels kan värdera effekter som leder till omfördelning av resurser mellan olika aktörer. Man har också möjlighet att värdera de långsiktiga effekterna av en rehabiliteringsinsats vilket gör det möjligt att introducera ett långsiktigt socialt investeringsperspektiv på rehabilitering i motsats till ett kortsiktigt kostnadstänkande. På dessa två vis ger det Socio-ekonomiska bokslutet möjlighet till att fatta beslut om ett bättre resursutnyttjande av samhällets rehabiliteringsresurser och därmed möjligheten att agera samhällsekonomiskt mer effektivt.”¹⁴

Det Nilsson och Wadeskog tar upp i resonemanget kring samhällseliga vinster är vikten av ett långsiktigt socialt investeringsperspektiv på rehabilitering, liksom bättre resursutnyttjande, något som inom projekten Mia och MIA Vidare kan säjas vara tanken bakom arbetet med Myndighetsgemensamma samverkansteam.

”Merparten av de intervjuade deltagarna upplevde ett positivt att möta myndigheterna tillsammans. De har känt sig sedda och hörda utifrån olika perspektiv vilket ökar deltagarnas tillit och känslan av att vara viktig.”¹⁵

¹³ Se Statistikrapport Projekt MIA Vidare

¹⁴ Ur kortkort socioekonomiskt bokslut intro: Nilson och Wadeskog

¹⁵ Del 6 Sammanställning Myndighetsgemensamma samverkansteamet

Exempel på samhällsvinster

Ett sätt att resonera kring investeringar i välfärdsfrågor och samhällets vinster/minskade kostnader är genom ett exempel på samhällsvinster tagna ur ett socioekonomiskt bokslut, gjort på ett ASF där man kunde räkna fram att:

- Landstingets kostnader för långtidssjuka minskar med mellan 120 tkr och 180 tkr per person och år
- Kommunen sparar in mellan 75 tkr och 150 tkr per person och år varpå
- 170 miljoner uppstår i samhällsvinst, räknat på 20 personer under 20 år! ¹⁶

Flera deltagare i MIA Vidare har också genom träning på ett ASF kommit en bra bit närmare arbetsmarknaden, medan en del kommer att finnas kvar på ASF eller i annan arbetsförberedande verksamhet. Ett mervärde i att arbeta på ett ASF är att det även kan finnas karriärvägar inom företaget.

Om vi tittar på hur mycket MIA Vidare kostat i kronor räknat (18,1 Mkr) så ser vi att den sociala investering som är gjord, lågt räknad, ligger på knappt 60 Tkr per deltagare.

I projektets fall bekostades 40% (7,6 Mkr) av Socialfonden medan Samordningsförbundet stod för resterande 60% (10,5 Mkr). Vilket gör att den lokala finansieringen ligger på 34 Tkr per deltagare. En summa som bör kunna betraktas om försumbar.

Låt oss göra ett litet räkneexempel för att visa vilka effekter den här sortens sociala investering i människor skulle kunna ge.

Om 28 deltagare som fått arbete så småningom börjar betala skatt, så kan det ge en intäkt på lågt räknat, låt oss säga, 50 Tkr/år och person vilket skulle kunna ge 1,4 miljoner i skatteintäkter. Dessutom visar erfarenheterna bland annat från socioekonomiska bokslut på, att kostnaderna för vård och andra samhällskostnader i många fall också tenderar att sjunka när en person får arbete.

Exempel för en person boende i Norrtälje

Lön före skatt/månad 23 000

Skatt/månad 4250

Årlig skatt 50 900

En tänkbar slutsats är att: om fler personer kommer i arbete, så ökar skatteintäkterna och andra kostnader för vård, ekonomiskt bistånd och andra offentliga kostnader tenderar att sjunka.

Mycket lite av det arbete som kunnat genomföras i projektet hade troligen kommit till stånd utan samverkan mellan olika myndigheter.

För att kunna uppnå så goda resultat att fler kommuninnevånare dels får rätt stöd, dels går vidare till studier eller arbete, krävs både många, långtgående och gemensamma insatser över tid mellan vården, Försäkringskassan, kommunen och Arbetsförmedlingen.

Att göra sociala investeringar lönar sig på längre sikt, både för samhället och den aktuella personen men också för att deras barn och barnbarn ska få ett inkluderande liv och goda referensramar. Men det gäller att vilja, våga och kunna göra långsiktiga sociala satsningar. Det säjs att det tar lika lång tid för en person att etablera sig på arbetsmarknaden som de antal år man varit utanför densamma.

¹⁶ Ur Socioekonomiskt bokslut på S&S. Israelsson & Dünkelberg

"En person som deltog i projektet fick pröva på många olika saker. Vi hittade en lämplig arbetsplats, men hen slutade där. Efter ett tag tog ett annat företag kontakt och erbjöd anställning. Hens kommentar var, nu kan jag köpa något till mina barn för första gången på 9 år. Framgångsfaktorn var att många trodde på hen. Nu är hen handledare själv." Citat från medarbetare

Resultaten i projektet visar att offentliga kostnader är i stort sett oförändrade, om än med en viss marginell minskning, vilket tyder på att satsningarna var rätt gjorda med tanke på att större delen av målgruppen stod mycket långt ifrån arbetsmarknaden. Flera av insatserna som individuellt stöd, SE, arbetsträning och användandet av coacher har också tidigare prövats i olika projekt med goda resultat. Att låta flera av insatserna pågå parallellt och i kombination verkar också ha haft en positiv inverkan i ett för deltagarna nödvändigt, holistiskt sammanhang.

Vikten av att också ha med vården i arbetet

Vi kan konstatera att av de 304 deltagarna har 44 st. eller **15%** inremitterats från vården.

Av dessa fick

- 4 arbete
- 20 gick till rehab i kommunen/AF
- 10 till medicinsk rehab och
- 10 avbröt pga. sjukdom eller annat skäl.

Vården ingick vid behov i samarbetet med det Myndighetsgemensamma teamet. En lärdom av detta kan vara att ju fler kontakter som före projektstart upparbetats inom vården, desto större blev inflödet av deltagare till projektet därifrån.¹⁷

Av de 144 som remitterats in från Försäkringskassan har

- 8 fått arbete
- 3 gått till studier
- 7 gått till rehab i kommunen
- 40 gått till rehab i Arbetsförmedlingen
- 55 gått till medicinsk rehab
- 28 avbrutit pga. sjukdom eller annat skäl

Av de 188 som remitterats från vården och Försäkringskassan har 76 deltagare (40%) gått vidare till ordinarie arbetslivsinriktad rehab hos Arbetsförmedlingen eller kommunen.

Insatser som deltagarna före projektet bedömdes inte skulle klara av att delta i. Vilket kan tyda på att de metoder som använts i projektet var på en nivå som deltagarna bedömde och upplevde vara rätt för dem.

"Sjukskriven i 5-6 år, men aldrig fått FK-ersättning pga. att jag inte hade någon SIG. Inte varit inskriven i AF innan, men MIA har varit ett bra "mellansteg", så nu känns de som jag skulle kunna vara redo för AF." Citat deltagare

Samtliga deltagare erbjöds möjligheten att prova på alla insatser och aktiviteter som de kände sig motiverade till att göra.

¹⁷ Sammanställning. Intervjuer av deltagare och medarbetare i projektet MIA Vidare Roslagen

Vilka delar i projektet är värda att satsa på i framtiden?

I samtal med projektledningen så lyfts det grundläggande Myndighetsgemensamma samverkansteamet med representanter från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och kommunerna som en insats värd att satsa på efter 2022. På samma sätt som att vården också har en självklar plats i detta arbete. Tidigare satsningar på myndighetsgemensamma plattformar har främst gjorts i det tidigare projektet MIA Roslagen liksom i projekt VÄRNA

"Gällande implementering av gjorda erfarenheter, så uppfattar arbetsgruppen (projektmedarbetare som arbetar heltid) inom MIA Roslagen att det är de samverkande aktörernas och projektets styrgrupps ansvar att ta detta vidare."

När vi studerar offentliga kostnader för olika insatser vid in- och utträde ur projektet kan vi konstatera följande, nämligen att:

- vid Arbetsträning på ASF sänktes kostnaderna för de 171 deltagarna med 90Tkr varav 45 Tkr för kvinnor och 44 Tkr för män.
- vid Arbetslivsmotiverande kurs med 138 deltagare sänktes kostnaderna med totalt 56 Tkr varav 28Tkr för kvinnor och 29 Tkr för män.

Den insats som rent kostnadsmässigt avvek marginellt vid mätningen var Arbetsträning på öppna marknaden med 72 deltagare. Den ökade med knappt mätbara 7 Tkr för kvinnor och minskade med 2 Tkr för män., Insatsen arbetsträning på öppna arbetsmarknaden avser här deltagare som är närmre arbetsmarknaden än övriga deltagare.

Vi kan, trots de försumbara förändringarna av offentliga kostnader, rekommendera att det i kombination med Myndighetsgemensamt team, är värt att satsa på följande insatskombinationer:

- Individuellt stöd, coach / Arbetslivsmotiverande kurs
- Individuellt stöd, coach / Arbetslivsmotiverande kurs /Arbetsträning på ASF

Implementering av arbetssätt

Arbetssättet med Myndighetsgemensamma samverkansteam kommer att implementeras i Samordningsförbundets verksamhet och blir då tillgängligt för alla kommuninvånare och inte bara de som deltar i projekt.

Under 2023 kommer det nya projektet LUMENA att ansluta efter Samordningsförbundets projekt MIA och MIA Vidare. LUMENA som kommer att pågå mellan 2023 och 2025 och gjorda erfarenheter kommer att tas tillvara genom arbetscoacher som arbetar med metoden Supported Employment. Arbetet kommer att utgå lokalt från kommunerna i direkt samverkan med kommunernas arbetsmarknads-enheter som ny samarbetspart.

Till sist

Målen i den här typen av projekt, såsom önskat antal deltagare, ett procentuellt inträde av deltagare närmare arbetsmarknaden, liksom minskning eller ökning av offentliga kostnader, är ofta högt uppskrivna som en uppmaning och strävan. Att inte nå ända fram, bör emellertid inte betraktas som ett misslyckande, men väl att stämma till eftertanke kring de åtgärder som gjorts – eller inte gjorts och försöka se vilket resultatet som bör eftersträvas i andra framtida satsningar. Vad har gjort skillnad för deltagarna i projektet? Vilken skillnad har uppstått för myndigheterna genom olika myndigheters samarbeten?

Projekt som delfinansierats av Socialfonden har till syfte att gjorda erfarenheter och metoder ska kunna tillämpas och självfinansieras efter projektavslut. Något som naturligtvis ställer framtida krav på parternas vilja till finansiering.

Långsiktiga samhällsvinster – liksom vinster för individen – har möjlighet att förverkligas främst genom ett holistiskt – tvärs över gränserna - betraktelsesätt och agerande hos samtliga parter. För kommuninvånarnas och i förlängningen för offentliga kostnaders skull är det därför viktigt att parterna vågar satsa på beprövade insatser för målgruppen som ingått i projekt MIA Vidare.

Särskilt märkbar är den förändring som kommit till stånd för enskilda personer genom den unika samverkan som inletts och befästs tvärs över myndighetsgränserna. Om denna förändring kan kombineras med ett långsiktigt förhållningssätt när det gäller den tid som kan behövas för individer att komma in på arbetsmarknaden, återkomma till densamma, gå vidare till studier eller att hitta rätt stöd för bästa möjliga livskvalitet oavsett stegförflyttning.

"Om inte MIA fanns vet jag faktiskt inte vad jag hade gjort. Nu tror jag på mig själv och att jag har en förmåga att vara delaktig i något och inte bra stå utanför."

Citat deltagare

Bilagor

Bilaga 1 Deltagare/ålder anvisade från samtliga parter.

Bilaga 2 Deltagare/ålder kommundillhörighet

Bilaga 1 Deltagare/ålder anvisade från samtliga parter.

(obs ej unika)

ANTAL ANVISADE TOTALT							
Ålder	AF	FK	Kommun	Egenanm.	Reg./vård	Annan	S:a
16-29 år	1	40	23	4	11	1	80
30-44 år	1	48	32	9	21		111
45-55 år	1	40	28	4	8		81
56-64 år		20	15	1	4		40
Summa	3	148	98	18	44	1	312

ANDEL ANVISADE KVINNOR							
Ålder	AF	FK	Kommun	Egenanm.	Reg./vård	Annan	S:a
16-29 år		22	7		2	1	32
30-44 år		36	15	5	13		69
45-55 år	1	33	17	4	7		62
56-64 år		13	7		4		24
Summa	1	104	46	9	26	1	187

ANDEL ANVISADE MÄN							
Ålder	AF	FK	Kommun	Egenanm.	Reg./vård	Annan	S:a
16-29 år	1	18	16	4	9		48
30-44 år	1	12	17	4	8		42
45-55 år		7	11		1		19
56-64 år		7	8	1			16
Summa	2	44	52	9	18	0	125

Bilaga 2 Deltagare/ålder kommuntillhörighet

KOMMUNTILLHÖRIGHET ALLA							
Ålder	DAN	NTJ	TÄB	VALL	VAX	ÖST	S:a
16-29	3	38	12	9	3	15	80
30-44	8	52	23	8	3	17	111
45-55	4	29	22	10		16	81
56-64	6	18	6	5	4	1	40
S:a	21	137	63	32	10	49	312

KOMMUNTILLHÖRIGHET KVINNOR							
Ålder	DAN	NTJ	TÄB	VALL	VAX	ÖST	S:a
16-29		25*	2	1	1	3	31
30-44	7	32	16	5	2	7	69
45-55	2	25	16	8		11	62
56-64	4	12	3	3	1	1	24
S:a	13	93	37	17	4	22	186

* varav en IB

KOMMUNTILLHÖRIGHET MÄN							
Ålder	DAN	NTJ	TÄB	VALL	VAX	ÖST	S:a
							48
	8	43	26	15	6	27	42
							19
							16
S:a	8	43	26	15	6	27	125